

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики та правосуддя

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

№ 04-29/18-1026

„11” серпня 2019 р.

ГАЛЕНКУ М.Р.

Шановний Мироне Ростиславовичу!

У Верховній Раді України розглянуто Вашу електронну петицію стосовно удосконалення норм законодавства у сфері спадкового права та за погодженням з Головою Верховної Ради України повідомляємо наступне.

Згідно із частиною одинадцятою статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» (далі – Закон) електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції.

Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до цього Закону (частина десята статті 23¹). Збір підписів Вашої електронної петиції завершився 25 травня 2019 року та становив 5 підписів.

Відповідно до статті 1233 Цивільного кодексу України (далі- Кодекс) заповітом є особисте розпорядження фізичної особи на випадок своєї смерті.

Заповідач може без зазначення причин позбавити права на спадкування будь-яку особу з числа спадкоємців за законом. У цьому разі ця особа не може одержати право на спадкування. При цьому, заповідач не може позбавити права на спадкування осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. Чинність заповіту щодо осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині, встановлюється на час відкриття спадщини (частини друга, третя статті 1235 Кодексу). Разом з тим, статтею 1236 Кодексу заповідачу надається право на визначення обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом. За

загальними правилами поділу спадщини між спадкоємцями, частки кожного спадкоємця у спадщині є рівними, якщо спадкодавець у заповіті сам не розподілив спадщину між ними (частина перша статті 1278 Кодексу). Водночас, положеннями про право на обов'язкову частку у спадщині згідно статті 1241 Кодексу, будь-які обмеження та обтяження, встановлені у заповіті для спадкоємця, який має право на обов'язкову частку у спадщині, дійсні лише щодо тієї частини спадщини, яка перевищує його обов'язкову частку.

Згідно із статтею 1245 Кодексу, частина спадщини, що не охоплена заповітом, спадкується спадкоємцями за законом на загальних підставах. До числа цих спадкоємців входять також спадкоємці за законом, яким інша частина спадщини була передана за заповітом.

Нотаріальна процедура посвідчення заповітів регламентується статтею 1248 Кодексу, Законом України «Про нотаріат» та Порядком вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року № 296/5.

Принагідно також зазначити, що статтею 1224 Кодексу визначаються підстави, порядок усунення від права на спадкування та коло осіб, які позбавляються прав на спадкування. Положення цієї статті поширюються на всіх спадкоємців, у тому числі й на тих, хто має право на обов'язкову частку у спадщині, а також на осіб, на користь яких зроблено заповідальний відказ.

Відповідно до статті 1277 Кодексу у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття спадкове майно переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини, а нерухоме майно - за його місцезнаходженням. Визнання спадщини відумерлою здійснюється виключно у судовому порядку. При цьому слід зазначити, що згідно статей 524, 555 Цивільного кодексу УРСР таке спадкове майно раніше переходило до держави. Крім того, звертаємо Вашу увагу на те, що статтею 1277 Кодексу чітко передбачені підстави переходу спадкового майна у власність до територіальної громади. У разі коли є спадкоємиць, який має право на обов'язкову частку у спадщині, суд встановивши таку особу не ухвалить рішення про визнання спадщини відумерлою та про передачу спадкового майна у власність територіальній громаді (статті 334 - 338 Цивільного процесуального кодексу України).

У зв'язку з цим, перелічені питання щодо удосконалення норм спадкового права, вирішення яких Ви просите у петиції, вже врегульовано законодавством.

З повагою

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ